

## **Deel 1: De geschiedenis**

Het eerste deel van de onderzoeken onderzocht de historische rol van de 'Zuid-Hollandse' bestuurders in de periode van slavernij en de aanloop naar de periode waarin er van contractarbeid gebruik werd gemaakt. Het rapport kunt u hier vinden: ['Geketend voor Hollands Glorie: Slavernij in de geschiedenis van de provincie Zuid-Holland'](#). De resultaten van dit historische onderzoek zijn op 8 juni 2023 tijdens een informatiebijeenkomst gepresenteerd, waarna de toenmalige commissaris van de Koning Jaap Smit excuses heeft namens Gedeputeerde Staten.

## **Deel 2: Doorwerking**

Het tweede deel betreft een verkennend onderzoek, waarbij is gekeken naar de manier waarop dit verleden de huidige samenleving heeft beïnvloed, nog doorwerkt, en wat dit betekent voor de Zuid-Hollandse bevolking met de focus op een inclusieve samenleving. Zie hiervoor: ['Doorwerking van het slavernij- en koloniale verleden en wegen naar erkenning: stemmen uit Zuid-Holland'](#).

## **Deel 3: Invloed van bewustwording**

Het derde en laatste deel betreft een literatuuronderzoek door prof. dr. Alex van Stipriaan naar de doorwerking van het slavernijverleden. Onderzoeksbureau Risbo heeft gekeken naar de invloed van bewustwording over het koloniaal – en slavernijverleden en mogelijke handelingsperspectieven voor de provincie Zuid-Holland bij de aanpak tegen hedendaags racisme en discriminatie. Het rapport heet ['Het koloniaal en slavernijverleden onder de aandacht: een onderzoek naar het draagvlak onder Zuid-Hollanders'](#) en gaat in op de rol van de bibliotheek bij bewustwording over het koloniaal – en slavernijverleden.

## **Deel 3 in het kort**

Dit onderzoek richt zich op de houding van alle inwoners van Zuid-Holland ten opzichte van dit verleden (en heden). Het kijkt ook of meer kennis over het koloniale verleden kan helpen in de strijd tegen racisme en discriminatie. Hiervoor is een literatuurstudie en een onderzoek met situaties (vignettenstudie) gedaan.

Professor dr. Alex van Stipriaan deed de literatuurstudie. Hij keek naar wat er in algemene zin bekend is over hoe het koloniale verleden nog steeds invloed heeft op de nazaten van tot slaafgemaakten en contractarbeiders. De resultaten van deze studie werden gebruikt om een vragenlijst te maken.

Door samen te werken met Kieskompas werd deze vragenlijst ingevuld door 3.175 mensen uit Zuid- Holland. De vragenlijst had drie onderdelen:

1. Wat mensen vinden van het koloniale verleden en culturele diversiteit.
2. Situaties (vignetten) over het koloniale verleden waarover mensen vragen moesten beantwoorden. De helft van de mensen kreeg extra uitleg over een aan het koloniale verleden gerelateerde kwestie, en de andere helft niet.
3. Welke acties de provincie zou moeten ondernemen tegen de invloed van het koloniaal en slavernijverleden.

### **Verschillende meningen**

De uitkomsten laten zien dat mensen verschillend denken over het koloniaal en slavernijverleden en culturele diversiteit. Er zijn drie groepen, wat hun houding betreft: kritisch, neutraal en positief. Bijna een derde van de mensen is kritisch, en bijna een vijfde is positief, circa de helft is neutraal. Vrouwen, theoretisch opgeleiden en mensen die op linkse partijen stemmen zijn vaker positief. Mannen, middelbaar opgeleiden en mensen die op rechtse partijen stemmen zijn vaker kritisch.

### **Bewustwording**

Meer of minder uitleg geven heeft een klein effect op hoe mensen denken over het koloniaal en slavernijverleden. Dit effect lijkt bij vrouwen, praktisch opgeleiden, mensen uit voormalige koloniën, mensen van 25-34 jaar, inwoners van stedelijke gebieden, mensen die op rechtse partijen stemmen en mensen met een neutrale houding groter te zijn. Dit laat zien dat meer uitleg bij sommige groepen wellicht kan helpen om positiever en met meer begrip naar de situatie te kijken.

### **Welke acties zijn belangrijk?**

Mensen geven weinig prioriteit aan de acties die de provincie kan nemen. Mensen die positief denken over culturele diversiteit geven wel meer prioriteit aan deze acties. Dit zijn vaker vrouwen, jongere mensen, mensen met een niet-westerse achtergrond, hoogopgeleiden, stedelijke bewoners en mensen die op linkse partijen stemmen. Nog de meeste prioriteit wordt gegeven aan acties gericht op bibliotheken en het verzamelen van verhalen over het koloniaal en slavernijverleden.